

Masterclass

Masterclass

1.1. Beschrijving

Met een Masterclass halen we de wereld op school binnen.

Tijdens een Masterclass probeert een expert gedurende twintig minuten leerlingen (en leerkrachten) te inspireren. Daarna is er tien minuten tijd voor discussie en vraagstelling. De variëteit in mogelijke onderwerpen is erg breed. Er wordt wel altijd een brug gebouwd van het vakgebied van de Master naar de leefwereld van de leerlingen.

(fase zorgcontinuüm: basiszorg, verhoogde zorg)

1.1.1. Doelgroep

Beschrijving doelgroep

Met deze interventie willen we leerlingen bereiken met een hoge NFC¹, los van het bestaande curriculum. Daarnaast willen we bij zoveel mogelijk leerlingen een leervonk doen ontstaan.

Beschrijving intermediaire doelgroep(en)

Naast leerlingen zijn ook alle personeelsleden van de school welkom. We denken dat iedereen kan bijleren uit dergelijk aanbod.

Bepaling van de doelgroep

De doelgroep is zo breed mogelijk vastgelegd. Via het leerplatform en de sociale media van de school wordt een Masterclass een tweetal weken op voorhand aangekondigd. Alle leerlingen en personeelsleden zijn welkom om in te tekenen via een digitaal formulier.

Op een Masterclass zijn 20 à 30 personen² aanwezig.

Betrokkenheid van de doelgroep

Het aanbrenge van interessante gastsprekers (M/V/X) kan door iedereen gebeuren.

Via de ruimte voor discussie achteraf bouwt elke deelnemer de Masterclass mee op.

1.1.2. Doel van de voorbeeldpraktijk

Hoofddoel

Door het aanbieden van Masterclasses willen we de kijk van de deelnemers op de wereld verruimen, hen aanzetten tot nadenken, hen inspireren om (nog) meer te weten te komen.

Subdoelen

Naast het puur inhoudelijke brengt een Masterclass ook een gevoel van samenhang onder deelnemers teweeg. Wanneer een Masterclass is afgelopen wordt vaak nog wat nagepraat met de spreker in kwestie, of onder elkaar.

---

¹ Need For Cognition, ook wel leerhonger genoemd.

² In totaal zijn er ongeveer 850 leerlingen en personeelsleden op school

1.1.3. Aanpak en chronologie

- Een spreker wordt gesuggereerd, of suggereert zichzelf.
- De mentor zoekt in overleg met de spreker naar een geschikt moment, bij voorkeur op een ogenblik waarop zoveel mogelijk leerlingen kunnen deelnemen (bijvoorbeeld tussen de middag).
- De gastspreker geeft een beknopte biografie van zichzelf en korte inhoud van de Masterclass door.
- Twee weken voor de Masterclass worden alle leerlingen en personeelsleden uitgenodigd via een inschrijftool op het leerplatform en de sociale media van de school.
- De Masterclass zelf duurt een halfuurtje. De spreker krijgt eerst twintig minuten spreektijd, daarna is tien minuten discussietijd met het publiek voorzien. Tijdens de Masterclass is het niet mogelijk om te laat binnen te komen of te vroeg de ruimte te verlaten.
- Een Masterclass wordt traditioneel afgesloten met de overhandiging van een boek aan de spreker. Dat boek legt bij voorkeur een link met de spreker en/of de inhoud bloot.
- Er is geen formele evaluatie voorzien. Meestal blijven de leerlingen en leerkrachten kort nog wat “hangen”.

1.1.4. Uitvoering

Materialen

De meeste sprekers zijn tevreden met een lokaal dat met computer, internet en beamer is uitgerust. Een micro is een meerwaarde.

Opleiding en competenties van de uitvoerders

Een criterium voor selectie van een spreker: kan de spreker via bewezen expertise of wetenschappelijke inzichten de blik van de leerlingen verruimen?

Eenzijds wordt dus van de spreker verwacht dat het publiek getriggerd kan raken, omdat er een connectie met de leefwereld van jongeren wordt gemaakt.

Anderzijds is de spreker omwille van ervaring of studie ook een expert in het vakgebied. Bij voorkeur is er een aantoonbare wetenschappelijke onderbouw, maar we willen de onderwerpen toch niet te eng benaderen. Er mag plaats zijn voor discussie en het verdedigen van wederzijdse standpunten.

Gastsprekers kunnen (oud-)leerlingen, ouders, leerkrachten, bedrijfsleiders, onderzoekers,... zijn. Het is als school ook een mooie manier om te netwerken.

Randvoorwaarden

Masterclasses kunnen relatief eenvoudig worden georganiseerd. Er is wat planning nodig zodat deze activiteit niet in het vaarwater komt van andere schoolse activiteiten die op hetzelfde moment eenzelfde doelpubliek zouden kunnen aanspreken.

Kosten

Voor leerlingen: Gratis.

Voor de school: De kostprijs van een boek. Het boek is de beloning voor de gastspreker.

1.2. Onderbouwing

Het feit dat leerlingen geheel vrijwillig inschrijven voor een middagactiviteit Masterclass, wijst op leerhonger. Recent onderzoek wijst op het belang van uitdagende leerstof voor dergelijke leerlingen, omdat die uitdaging op maat een positief effect heeft op intrinsieke motivatie. Voor cognitief sterke leerlingen met leerhonger zijn de positieve effecten nog groter dan voor andere leerlingen (Lavrijsen et al., 2021).

Ook Csikszentmihályi geeft aan dat intrinsieke motivatie pas kan groeien wanneer een evenwicht gevonden wordt tussen de capaciteiten van de leerling en de mate waarin de leerling wordt uitgedaagd om nieuwe dingen te ontdekken. Deze optimale situatie kan tot een zogenaamde flowervaring leiden, waarbij de leerling gedurende een zekere tijd volledig opgaat in een studie of project (Csikszentmihalyi, 2003).

Door de wereld een stukje op school binnen te brengen, komen we bovendien tegemoet aan die leerlingen die baat kunnen hebben bij top-down leren. Vanuit de complexiteit van de realiteit (“waarom?”) kunnen dan later de “hoe?” vragen gekaderd worden. Wanneer die leerlingen het grotere geheel zien, zien zij ook de zin van de leerstof in (VanTassel-Baska, 2018).

Merk op hoe in dergelijke activiteit opnieuw de drie pijlers van motivatie opgebouwd worden: leerlingen kiezen zelf (autonomie) voor een activiteit waar ze in een kleinere groep (verbondenheid) op een comfortabele manier kunnen bijleren op hun niveau (competenties) (Vansteenkiste & Soenens, 2019).

Deelnemers aan Masterclass geven tenslotte blijk van een growth mindset. Zij beseffen dat zij iets “nog” niet weten (C. Dweck, 2015), en zetten op die manier zelfstandige stappen richting levenslang leren.

1.3. Samenvatting werkzame elementen

- Autonomie, verbondenheid en competentie als basis voor intrinsieke motivatie (Soenens et al., 2021)
- Top-down leren geeft leerlingen antwoord op de vraag “waarom”
- Faciliteren van growth mindset

1.4. Uitkomstenmonitoring

Er is geen gestructureerde evaluatie voorzien, tenzij de expert daar om vraagt. Uit informele gesprekken achteraf blijkt wel een grote tevredenheid bij zowel sprekers als participanten.

Het feit dat leerlingen tijdens een volgende Masterclass opnieuw (vrijwillig) tijd willen vrijmaken om deel te nemen is alvast een goede graadmeter.

Wetenschappelijke referenties en andere bronnen

- Dweck, C. S. (2002). The Development of Ability Conceptions. In J. Eccles & A. Wigfield (Eds.), *Development of Achievement Motivation* (pp. 57–88). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/b978-012750053-9/50005-x>
- Csikszentmihalyi, M. (2003). *FLOW. Psychologie van de optimale ervaring*. (Vijfde druk). Boom.
- Lavrijsen, J., Preckel, F., Verachtert, P., Vansteenkiste, M., & Verschueren, K. (2021). Are motivational benefits of adequately challenging schoolwork related to students' need for cognition, cognitive ability, or both? *Personality and Individual Differences*, 171(November 2020), 110558. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110558>
- Soenens, B., Vansteenkiste, M., Boncquet, M., Sypré, S., Lavrijsen, J., & Verschueren, K. (2021). De rol van motivatie in het presteren en welbevinden van cognitief begaafde leerling. In K. Verschueren, S. Sypré, E. Struyf, J. Lavrijsen, & M. Vansteenkiste (Eds.), *Ontwikkelen van cognitief Talent. Handboek voor onderwijsprofessionals*. (pp. 48-70). Acco learn.
- Vansteenkiste, M., & Soenens, B. (2019). *Zijn cognitief begaafde leerlingen op motivationeel gebied vreemde eenden in de bijt ?* Universiteit Gent.
- VanTassel-Baska, J. (2018). Considerations in curriculum for gifted students. In Steven I. Pfeiffer (Ed.), *APA Handbook of Giftedness and Talent* (1st ed., pp. 349–369). American Psychological Association. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1037/0000038-000>